

Politik och kommunikation

Infrastrukturdepartementet

103 33 Stockholm

E-post: i.remissvar@regeringskansliet.se,
ie.remissvar@regeringskansliet.se,
Kopia till: katarina.handel@regeringskansliet.se,

Remiss av förslag till revidering av EU-direktivet om byggnaders energiprestanda

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Sammanfattning

Energiföretagen anser att förslaget till omarbetat direktiv är alltför detaljorienterat och saknar en prioritering av kostnadseffektiva och samhällsekonomiskt effektiva åtgärder för att nå de övergripande energi- och klimatpolitiska målsättningarna inom EU. Förslaget saknar också tydliga kopplingar till de parallella förslagen om vidgat utsläppshandelssystem (ETS2) till byggnadsuppvärmning och de reviderade energieffektiviserings- och förnybartdirektiven som också inkluderar riktade åtgärder till byggsektorn.

Vi avstyrker förslaget att ge EU-kommissionen ytterligare omfattande makt att ta fram detaljerade delegerade akter i centrala frågor som utformningen av energikraven i byggreglerna. Generellt borde medlemsstaterna i stället få utrymme att ta fram genomförandelagstiftning utifrån de övergripande målsättningarna och kraven på nationella byggnadsrenoveringsplaner.

Vi anser också att de föreslagna energirenoveringskraven är orealistiska med att energirenovera ca 30% av byggnadsbeståndet på mellan 5-8 år, och vill framhålla att klimateffekterna blir helt marginella för svensk del då vår el- och värmeproduktion idag är i stort sett helt fossilbränslefri.

Vi anser att definitionen av "nollutsläppsbyggnad" behöver ha en teknikneutral utformning som inte gör skillnad på hur förnybar eller återvunnen energi tillförs en byggnad, där t.ex. även inköpt el bör vara tillåten. Vi anser också generellt att förnybar energi och spillvärme bör räknas lika i de olika nya definitioner som föreslås och vara samordnade med förnybart- och energieffektiviseringsdirektiven.

Energiföretagen stödjer övergripande förslagen om att det införs utökade krav på möjligheten att kunna ladda vid parkeringsplatser vid bostäder och arbetsplatser.

Övergripande synpunkter

Förslaget är för detaljstyrande och energitillförselorienterat och behöver samordnas bättre med bl.a. förslag om vidgat ETS till byggnadsuppvärmning

Energiföretagen Sverige anser att förslaget till omarbetat direktiv är alltför detaljstyrande och saknar en prioritering av kostnadseffektiva och samhällsekonomiskt effektiva åtgärder för att nå de övergripande energi- och klimatpolitiska målsättningarna inom EU. Förslaget saknar också tydliga kopplingar till de parallella förslagen om vidgat utsläppshandelssystem (ETS2) till byggnadsuppvärmning och de reviderade energieffektiviserings- och förnybartdirektiven. Generellt anser vi att detta direktivförslag är alltför energitillförselorienterat och i stället borde fokusera på själva byggnadens energibehov och att främja långsiktigt energieffektiva byggnader.

Övergripande anser vi också att beräkningsmetoden för en byggnads energiprestanda (i bilaga 1) bör utgå från den använda energin och inte den köpta. Det var den tidigare versionen av direktivet om byggnaders energiprestanda och dess delegerade akter som hindrade Sverige från att tillämpa "använd energi" i bland annat byggreglerna. Nu, när direktivet revideras, bör Sverige verka för att möjliggöra en beräkningsmetod utifrån "använd energi". All tillförd energi till en byggnad bör räknas lika oavsett om den produceras på plats vid byggnaden eller tillförs utifrån det omkringliggande energisystemet. Direktivförslaget saknar också tydliga kopplingar till effektdimensionen och den effektutmaning som finns i energisystemet.

Energirenoveringskraven är orealistiskt högt satta och kan inte motiveras av klimatskäl för svensk del

För svensk del framstår också de ambitiösa energirenoveringskraven som orealistiska med att energirenovera ca 30% av byggnadsbeståndet på mindre än tio år, vilket inte beaktar behovet av den långsiktiga planering som behövs för renovering som är motiverad av andra skäl än energieffektivitet. Klimateffekterna kommer också att bli helt marginella då svensk el- och värmeproduktion idag är i stort sett helt fossilbränslefri. Inom ramen för Fossilfritt Sverige har den samlade uppvärmningsbranschen också åtagit sig att bli helt fossilbränslefri till 2030, och till 2045 kunna leverera negativa koldioxidutsläpp. Detta innebär att direktivförslaget inte är anpassat för de svenska förutsättningarna, där vi redan gjort den energiomställning som övriga EU nu behöver genomföra. Tvärtom riskerar kraven bli suboptimerande för svensk del då tillräckliga resurser i byggsektorn inte kommer finnas tillgängliga för att möjliggöra den parallella klimatomställningen inom industri och transporter.

Vi ifrågasätter att omfattande lagstiftningsmakt ska lämnas till EU-kommissionen utan anser att medlemsstaterna behöver ha flexibilitet i direktiv-genomförandet

Vi anser i stället att större flexibilitet behöver ges till medlemsstaterna, utifrån målen om årliga energibesparingsmål enligt energieffektiviseringsdirektivet (EED),

andel förnybar energi enligt förnybartdirektivet (RED) samt genom nationella byggnadsrenoveringsplaner (enligt artikel 3 i EPBD).

Många av detaljkraven är dessutom beroende av tolkningen av flera begrepp och nivåer m.m. som ska fastställas av EU-kommissionen i delegerade akter där medlemsstaterna har begränsade möjligheter att påverka. Vår uppfattning är att detta inte är en önskvärd utveckling utan skulle skapa stor osäkerhet för berörda aktörer om den närmare utformningen av detaljregleringen, som i stället borde överlåtas åt medlemsstaterna.

Det är positivt med ökade ambitioner kring laddinfrastruktur i bebyggelsen

Idag rullar över 300 000 laddbara fordon på våra vägar, ökningen är 64 procent det senaste året och trenden är tydligt på uppåtgående. I december 2021 stod laddbara personbilar för 60 procent av den svenska nybilsförsäljningen och drygt 30 procent var rena elbilar. Detta är väldigt positivt då en tredjedel av Sveriges nationella utsläpp av växthusgaser kommer från transportsektorn och de färdplaner som tagits fram inom transportsektorn visar att elektrifiering är en av de viktigaste åtgärderna. I ljuset av EU:s skärpta klimatmål för 2030 och 2050 blir också ökade ambitioner för de EU-regelverk som reglerar laddinfrastrukturen en nödvändig förutsättning för att omställningen på EU-nivå ska lyckas.

Energiföretagen har också tidigare generellt efterfrågat högre ambitioner för EPBD och det svenska genomförandet. Detta då vi menar att det är att föredra att bygga rätt och smart redan från början eftersom det är kostsamt att anpassa i efterhand för en tveklöst mycket snabb utveckling mot eldrift. Utifrån de laddmönster som börjar bli alltmer tydliga med att omkring 90 procent av laddningen sker vid hemmet eller arbetsplatsen, menar Energiföretagen att det är bra att det införs utökade krav på möjligheten att kunna ladda på parkeringsplatser vid bostäder och arbetsplatser.

Olika tekniker utvecklas dock snabbt exempelvis gällande publik snabb- och supersnabb-laddning, elvägsteknik, batteribyteslösningar, fordonens batteristorlek och räckvidd. Även kundernas beteendemönster utvecklas i takt med att allt fler kör elfordon. Det är därför svårt att exakt fastställa det framtida behovet av laddpunkter när det gäller antal, geografisk placering, effekt, publik vs icke-publik laddning etc. Utbyggnad av laddpunkter i områden eller byggnader där det saknas reell efterfrågan skulle kunna leda till bakslag för omställningen till eldrift p.g.a. dåligt underhåll eller inlåsning i tekniker som kan vara obsoleta när väl efterfrågan uppstår. Energiföretagen är därför positiva till att förslaget framför allt ställer krav på högre ambitioner vad gäller förberedande ledningsinfrastruktur. Här avser vi ledningsinfrastruktur i form av kanalisation (tomrör – för senare installation av elkablar). Det vore dock inte rimligt att ställa långtgående krav på förberedande dragning av kabel då det kan innebära risk för felinvesteringar till följd av felaktig dimensionering, teknikval etc.

Energiföretagen har uttryckt generell tveksamhet till detaljregleringen i både detta direktiv och flera andra direktivförslag inom Fit-for-55-paketet. Avseende

artikel 12 kan man ifrågasätta om parkeringsplatser för cyklar verkligen är en fråga som EU ska reglera.

Specifika synpunkter

Artikel 2 Definitioner

P. 2 Definition av 'zero-emission building'

Vi anser att det är angeläget att definitionen får en teknikneutral utformning som inte styr lokaliseringen av den energi som tillförs en byggnad och ifrågasätter t.ex. särbehandlingen som föreslås av förnybara energigemenskaper. Vi anser det behöver vara tillåtet att köpa in el till en byggnad och att definitionen behöver kompletteras i detta avseende. I övrigt hänvisar vi till närmare synpunkter om detaljerna i definitionen till bilaga III nedan.

P. 3 Definition av 'nearly zero-energy building'

Vi föreslår att även spillvärme i fjärrvärmens inkluderades för att definitionen ska stå i överensstämmelse med definitionen av "effektiv fjärrvärme" i energieffektiviseringsdirektivet och med förnybart-direktivet.

-- "nearly zero or very low amount of energy required should be covered to a very significant extent by energy from renewable sources, including energy from renewable sources **or waste heat** produced on-site or nearby, or through a district heating system "(samma formulering som i punkt 2).

p. 31 Definition av kostnadsoptimal nivå

a), iv) Vi ställer oss frågande till hur beräkningen av miljö- och hälsoexternaliteter ska utföras i en beräkning av kostnadsoptimala nivåer för energiprestanda och anser att skrivningen har fått en alltför bred och generell utformning. Vi anser att det riskerar öka komplexiteten i hur energikraven sätts ytterligare och anser att dessa beräkningar behöver begränsas.

v) Vi anser principiellt att den beräkningen av den kostnadsoptimala nivån inte ska ge fördelar till energi som har producerats på plats vid byggnaden, utan utgångspunkten behöver vara teknikneutrala villkor, som är oberoende av var den tillförda energin till byggnaden har producerats.

P. 49 'energy from renewable sources produced nearby'

Vi anser att även spillvärme som tas tillvara i fjärrvärmensät bör omfattas av definitionen, vilket också är i linje med förnybart-direktivets krav om att tillgodoräkna ökad andel spillvärme på lika villkor som förnybar energi. Vi föreslår ett tillägg med: "energy from renewable sources **or waste heat** produced nearby' means energy from renewable sources **or waste heat** produced within a local or district level perimeter..."

P. 53, Vi anser att även spillvärme som tas tillvara i fjärrvärmensät bör omfattas av definitionen, vilket också är i linje med förnybart-direktivets krav om att tillgodoräkna ökad andel spillvärme på lika villkor som förnybar energi. Vi föreslår

ett tillägg med: *“Self-used’ means part of on-site or nearby produced renewable energy or waste heat used by onsite technical systems for EPB services”.*

Art. 3 Nationella byggnadsrenoveringsplaner

Vi anser att ambitionsnivån om att hela byggnadsbeståndet ska ha uppnått nybyggnadsstandard utifrån definitionen ”zero-emission buildings” är mycket långtgående och inte är vare sig kostnadseffektivt eller samhällsekonomiskt försvarbart för svensk del. Med tanke på att svensk el- och värmeproduktion i praktiken i stort sett är fossilbränslefri kommer detta krav inte ha några påtagliga positiva klimateffekter för svensk del. Däremot innebär den extremt höga renoveringstakten en ökad klimatpåverkan från själva bygg- och installations-processerna i sig. Vi föreslår att det behöver finnas kvar referenser till kostnadseffektivitet för att inrikta byggnadsrenoveringsplanerna på lönsamma energirenoveringsåtgärder i p. 1. Det är också angeläget att det sker en tydlig samordning till de krav som följer av de parallella revideringarna i energieffektiviserings- respektive förnybart-direktiven.

Art. 5 Utformning av minimikrav för byggnaders energiprestanda

Vi ifrågasätter strykningen p. 1 av referensen till att energiprestandakraven inte längre behöver vara satta utifrån kostnadseffektivitet i hela ekonomiska livscykeln, utan anser att denna mening bör kvarstå: “A Member State shall not be required to set minimum energy performance requirements which are not cost-effective over the estimated economic lifecycle.”

Art. 7 Nya byggnader

P. 2 Vi ifrågasätter en inkludering av hela livscykeln vad gäller klimatpåverkan i energideklarationen utan anser att kravet bör begränsas till byggfasen i det inledande skedet, motsvarande de krav som finns i den svenska lagstiftningen om klimatdeklarationer för byggnader som trädde i kraft den 1 januari 2022. Särskilt med tanke på de omfattande parallella detaljregleringsförslag som lagts fram behöver det ske en prioritering vilka nya krav som ska införas parallellt. Vi anser att frågan om inkludering av driftsfasen bör hanteras i ett senare skede inför kommande aviserade revideringar av byggnaders-energiprestanda-direktivet som föreslås ske 2027 (art. 25).

P. 3 Vi avstyrker förslaget att låta EU-kommissionen ta fram delegerade akter med närmare regler om hur nollutsläpps-byggnader ska definieras och att regelbundet se över dessa definitioner. Vi anser i stället att ev. översyner av ”noll-utsläpps-byggnads”-begreppet bör beslutas av ministerrådet och Europaparlamentet i samband med de regelbundna revideringar av EU-direktivet som är aktuella. Vi anser att medlemsstaterna fortfarande behöver ha rådgighet över detaljreglerna kring energikraven i byggreglerna, vilket är särskilt angeläget med tanke på hur särskiljande det svenska energisystemet är från övriga EU.

Det är också motsägelsefullt i förslaget vilka energikrav som ska gälla för nya byggnader. Enligt artikel 4-6 gäller miniminivåer för energiprestanda och metodik för kostnads-optimalitet, men i bilaga III läggs det fast fasta numeriska värden i definitionen av nollutsläppsbyggnader som också ska gälla vid nybyggnation.

Art. 9 Minimi-energi-prestanda-nivåer (MEPS)

Vi anser att det är mycket långtgående krav som föreslås med energirenoveringskraven för en tredjedel av byggnadsbeståndet inom mindre än tio år. Att inte längre tillåta byggnader med energiklass G till 2027 för offentliga byggnader och till 2030 för övriga byggnader ger mycket kort anpassningstid för berörda fastigheter. Det innebär i praktiken att det endast blir några få år från det att direktivet är antaget till dess att energirenoveringarna ska vara utförda, vilket inte ter sig realistiskt att genomföra med de ledtider som det är i större renoveringsprojekt som kan inbegripa även utdragna bygglovs- och upphandlingsprocesser.

Vi ifrågasätter även klimatnyttan med att prioritera så långtgående energirenoveringskrav för svensk del som föreslås med tanke på vår i stort sett fossilfria el- och värmeproduktion. Det behöver också beaktas att renoveringar behöver samordnas med renoveringsbehov av andra skäl än att förbättra energiprestandan. Föreslagna krav kan innebära att renoveringar behöver tidigareläggas trots att t.ex. tak-, fönster- eller fasadrenovering inte är motiverad av tekniska livslängdsskäl, vilket blir kostnadsdrivande och inte är resurseffektivt.

Eftersom en kraftigt ökad energirenoveringstakt för svensk del inte kan motiveras av klimatskäl bör Sverige föreslå undantagsregler som innebär att om man redan har "nollutsläpp" (eller nära-nollutsläpp) från byggnadsuppvärmningen så träffas man inte av kraven. Detta skulle exempelvis kunna ske genom att införa tröskelvärden för byggnaders energi- och klimatprestanda när energirenoveringskraven inte behöver tillämpas, och som tar hänsyn till att Sverige redan har en sammantaget betydligt högre energiprestanda än flertalet övriga länder inom EU.

Det vore också rimligt att utgå från de nationella energirenoveringsplanerna i prioriteringen av vilka byggnader som behöver energirenoveras snarare än att endast utgå från energiklass, vilket skulle kunna möjliggöra en bättre samordning med andra renoveringsbehov i bebyggelsen. I annat fall riskerar energirenoveringskraven bli samhällsekonomiskt mycket kostsamma för svensk del. Vidare behöver också beaktas att kraftigt utökade renoveringskrav kommer öka problematiken med de utsatta kunder som det föreslås särskilda skyddsregler för i art. 22 eftersom det kommer krävas kraftiga hyreshöjningar för att finansiera förtida renoveringsåtgärder.

Artikel 10 Byggnadsrenoveringspass

Det framgår inte tydligt om det kommer vara frivilligt att tillämpa reglerna om byggnadsrenoveringspass. Med tanke på den omfattande parallella detaljreglering som föreslås är det angeläget att begränsa omfattande bindande tilläggskrav, utöver vad som följer av bl.a. art. 8 och 9.

Artikel 12 Infrastruktur för hållbar mobilitet

- Förslaget ställer krav på "pre-cabling" för att möjliggöra senare installation av laddpunkter (artikel 12 p. 1,2,4). Begreppet "pre-cabling" behöver definieras, se även synpunkter kring "ledningsinfrastruktur" ovan.

- Energiföretagen stödjer funktionalitetskrav på smart laddinfrastruktur som kan bidra till att minska belastningen på och underlätta styrning av ett redan ansträngt elsystem. Det är dock oklart vilka förutsättningar som gäller för "bidirectional charging", detta bör tydliggöras (artikel 12 p. 6)
- Utökade krav på ledningsinfrastruktur för parkeringar i anslutning till arbetsplatser bör också inkludera ouppvärmda byggnader, som idag inte omfattas av kraven (se definition av byggnad artikel 2 p. 1).
- Det behöver tydliggöras hur anslutning av laddpunkter ska implementeras till exempel med tanke på IKN, då hus och tillhörande parkering i vissa fall kan tillhöra olika fastigheter. Det kan även finnas fall där laddinfrastruktur inte kan ansluta på befintlig anslutningspunkt och en ny anslutningspunkt behöver etableras vilket medför ökade kostnader.
- Förslagets krav på laddning för befintliga byggnader (ej bostäder) vid kommande årtal (2027 och 2033) är inte helt tydligt och bör beskrivas mer utförligt, till exempel hur dessa krav hänger ihop med övriga minimikrav i förslaget (artikel 12 p. 2).
- Det kan ifrågasättas varför just offentliga institutioner ska ha mer än 10 år på sig att förbereda för laddning på varannan parkeringsplats. Myndigheter och andra offentliga institutioner borde vara föregångare i omställningen och klara detta på betydligt kortare tid (artikel 12 p. 2).
- Att ställa krav på att medlemsstaterna ska avlägsna hinder och erbjuda stöd till fastighetsägare och boende är rimligt och välkommet (artikel 12 p. 8). Däremot är det tveksamt om det är rimligt eller EU-rättsligt möjligt att ta bort behovet av att inhämta samtycke från hyresvärd eller delägare för en privat laddpunkt för eget bruk i de fall då laddpunkten behöver ansluta till byggnadens gemensamma elsystem.

Därutöver föreslås en anmärkningsvärd detaljreglering av till exempel antal cykelparkeringsplatser per byggnad som är direkt olämpligt att reglera på EU-nivå, då cykelställsfrågor kan hanteras direkt av fastighetsägare utan EU-reglering.

Art. 13 Smart-readiness indicators

P. 2 Vi ifrågasätter behovet av att göra de s.k. smart-readiness-kraven bindande utan anser att det bör vara fortsatt frivilligt att tillämpa. Det finns också en risk i att låsa en teknisk utveckling i en EU-lagstiftning som inte hinner med att uppdateras utifrån den snabba teknik- och marknadsutveckling som sker. Också med tanke på den mycket omfattande parallella detaljregleringen är det angeläget att begränsa tillkommande krav för att berörda branscher ska ha rimliga förutsättningar att anpassa sig till nya regleringskrav.

Art. 14 Datautbyte

Vi ifrågasätter behovet av omfattande detaljreglering av datautbyte med fastigheter och behovet av att låta EU-kommissionen ta fram genomförandeakter med ytterligare reglering för detta. Vi ifrågasätter också övergripande om det

finns en kundnytta eller en efterfrågan från t.ex. hyresgäster att ta del av så omfattande information och ifall det kan motivera de avsevärda kostnader det finns i att tillgängliggöra mycket omfattande datamängder för olika aktörer.

P.1 Hänvisning i punkten behöver klargöras då det hänvisas till p. 6, men det saknas en p. 6 i denna artikel.

P. 2 Vi anser att det är viktigt att fastighetsägare eller andra inte kan kräva att kostnadsfritt få vilken som helst typ av kundgränssnitt och "dataformat" när det gäller mätdata från energileverantörer. Hänsyn behöver även tas till andra regelverk så som t.ex. GDPR.

P. 3 Vi anser att den föreslagna formuleringen är svårtolkad och anser att den bör delas upp enligt följande: "*No additional costs shall be charged to the building owner. The building owner shall not charge the tenant or manager for access to their data or for a request to make their data available to a third party.*"

P. 5 Vi anser att medlemsstaterna bör få utrymme att ta fram detaljerade regler för datautbyte i stället för att EU-kommissionen ska få mandat att utfärda en delegerad akt om detta.

Art. 15 Finansiella åtgärder och marknadsbarriärer

Generellt kan det konstateras att de höga kraven som föreslås för att öka energirenoveringstakten kommer att bli kostsamma och kräva omfattande finansiering. Vår övergripande uppfattning är att kraven inte får gå längre än vad som är kostnadseffektivt att genomföra för fastighetsägaren eller av samhälls-ekonomiska skäl. För svensk del saknas dock klimatpolitiska argument för statliga stöd för energirenoveringar. Vi vill påtala de dåliga erfarenheter vi haft av det senaste energirenoveringsstödet för flerbostadshus som blev alltför fokuserat på tillförseln av energi och inte fått en teknikneutral utformning vad gäller val av uppvärmningssystem. Stödet borde i stället endast fokuserat på åtgärder som minskat byggnadens faktiska energi- och effektbehov. Vi anser att eventuella statliga stöd bör begränsas och att energirenovering så långt som möjligt bör genomföras utifrån vad som är företagsekonomiskt lönsamt.

Art. 16 Energideklarationer

Vi ställer oss frågande till om det är motiverat av kostnadsskäl med att ställa krav på att uppdatera energideklarationen vart femte år i stället för vart tionde år. Vi anser även att det finns en rad oklarheter i hur harmonisering av energiklassningen ska ske, vilket behöver klargöras. Det är också angeläget att det görs ingående analyser för svensk del av hur förslaget skulle träffa det svenska byggnadsbeståndet.

Det är oklart om klass A på energiprestandaskalan för energideklarationer ska motsvara noll-utsläppsbyggnader enligt artikel 7 och bilaga III eller kostnads-optimal nivå enligt artikel 4-6, eftersom begreppet i art 16.2 hänvisar till bilaga I, vilken hör till artikel 4-6. Det vore rimligt att energiklassningen låter energiklass A

vara bättre än de kommande minimikraven som följer av bilaga III om nollutsläpps-byggnader.

Vi anser att det heller inte rimligt att definiera energiklass G som de 15 % sämsta byggnaderna. Eftersom kriterierna för energiprestanda utgår från minimikraven kommer energiklassningarna i så fall leda till att 15 % av byggnaderna i Sverige tvingas renoveras, oavsett nivåerna på dess absoluta prestanda. Även de lägre nivåerna i klassningen måste utgå från absoluta nivåer. Detta riskerar innebära att Sverige får genomföra de dyraste renoveringsåtgärderna inom EU, med minst klimatnytta.

Art. 19 Databaser för energideklarationer för byggnader

P. 1 Vi anser att det föreslås långtgående krav på vilken information som ska samlas in i databasen för energideklarationer och tolkar p. 1 som att det kan komma att krävas att det regelbundet ska samlas in mätvärden för byggnaders energianvändning. Vi anser att eventuella sådana krav måste begränsas till högst en gång per år, men anser i utgångspunkten att databasen ska begränsas till energideklarationerna och inte bör utgöra en allmän databas för all slags energianvändning i bebyggelsen, vilket riskerar blir både administrativt betungande och resurskrävande.

Art. 20 Inspektionskrav

Vi ifrågasätter behovet av att reglera att system med en installerad effekt överstigande 290 kW ska inspekteras så ofta som vartannat år med tanke på att nuvarande krav är vart tionde år. Vi anser att det är svårt att motivera så frekventa inspektioner av kostnadsskäl och efterfrågar närmare motiveringar från kommissionen kring detta förslag. Vi anser att detta krav i stället så långt som möjligt bör samordnas med intervallen för att genomföra energideklarationer för byggnader.

Artikel 25 Översyn

Vi anser att det är tidigt att föreslå en översyn av direktivet redan under 2027 med tanke på att den nu föreslagna direktivrevideringen kommer att behöva förhandlas, genomföras i medlemsstaterna och att det behöver ha gått viss tid för att hinna utvärdera erfarenheterna av de nya reglerna innan en översyn blir adekvat. Generellt är det problematiskt att flera av de krav som beslutades vid den senaste revideringen av direktivet ännu inte trätt i kraft fullt ut som t.ex. krav på byggnadsautomation, men där det redan nu föreslås omfattande ambitionshöjningar kring kraven. Vi anser att det vore önskvärt att det i stället läggs fast en strukturerad uppföljnings- och utvärderingsprocess av direktivets tillämpning innan det presenteras ett direktivrevideringsförslag.

Bilaga 1 Beräkningsmetod för en byggnads energiprestanda

P. 1

I förslaget föreslås följande tillägg i beräkningsmetoden: *“Metered energy to be used for the purposes of calculating the energy performance of buildings shall require readings of at least hourly intervals and must differentiate between energy*

carriers.” Vi tolkar detta som att det i praktiken innebär att även om vi inte behöver timvärden enligt nuvarande fjärrvärmeföreskrifter så kommer vi att behöva det för att uppfylla detta krav. Det är också olyckligt att det regleras detta slags mätningsskrav som i övrigt för fjärrvärme regleras i energieffektiviseringsdirektivet. Vi anser att det är angeläget att dessa regler samordnas och ifrågasätter att behovet av denna reglering i byggnaders energiprestandadirektivet. För övriga energibärare som el och gas regleras mätningsskraven i EU:s el- respektive gasmarknadslagstiftning.

P. 2

Vi anser att utgångspunkten för utformningen av energikraven i byggreglerna bör utgå från den inriktning som redovisades i regeringens skrivelse om *Byggnaders energiprestanda* (skr. 2018/19:152). Där framgår att byggreglerna på ett kostnadseffektivt sätt ska bidra till teknikneutrala val av hållbara, det vill säga icke-fossilbränslebaserade uppvärmningssystem, långsiktigt energieffektiva byggnader med bra klimatskärm samt en effektiv elanvändning i uppvärmningen och att reglerna ska beakta effektutmaningen.

Vi anser att det fortsatt bör finnas en valmöjlighet för medlemsstaterna att tillämpa viktningsfaktorer eller primärenergifaktorer. Vi anser att det är oklart om strykningen av begreppet viktningsfaktorer i bilaga 1 är substantiellt eller inte, eftersom det endast stryks i tredje stycket men inte i fjärde stycket. Vi anser att direktivet i denna del bör vara oförändrat med tanke på att Sverige tillämpar viktningsfaktorer per energibärare i våra svenska byggregler och det vore mycket olyckligt om vi återigen ska behöva ändra denna del av utformningen av energikraven i byggreglerna.

Vi anser vidare att det är olyckligt att kommissionen föreslår strykning av meningen i femte stycket om att beakta byggnadens klimatskalsegenskaper. ” *In the application of those factors to the calculation of energy performance, Member States shall ensure that the optimal energy performance of the building envelope is pursued.*” Vi anser att energikraven i byggreglerna inte bör bli än mer energitillförselorienterade utan bör fokusera på själva byggnadens egenskaper. Vi anser också att det är angeläget att utforma energikraven teknikneutralt i förhållande till olika slag av förnybara energikällor, återvunnen energi och energibärare. Beräkningsmetoden för en byggnads energiprestanda ska heller inte göra åtskillnad på om energin producerats på plats vid byggnaden eller tillförts utifrån det omkringliggande energisystemet. Vi är principiellt kritiska till att undanta energi från sol, vind, mark, luft och vatten som alstras och används i byggnaden eller på dess tomt från energiprestandakravet.

Vi anser i stället att utgångspunkten för energikraven i byggreglerna bör vara den faktiskt använda energin i en byggnad. Vi anser att det vore önskvärt att genomföra förslaget om ett kompletterande energikrav med värmeförlusttal som Boverket redovisade i sin utredning av kompletterande krav för byggnaders energiprestanda (Rapport 2021:18). Det är därmed också viktigt att EU-direktivet om byggnaders energiprestanda har utgångspunkten i själva byggnadens egenskaper och inte ändrar fokus till byggnadens energitillförsel.

Vi vill också påtala problematiken med att tillämpa samma viktningsfaktorer i energideklarationen oavsett energiklass där vi ser att de svenska viktningsfaktorerna inte blir teknikneutrala i de högre energiklasserna A och B som går utöver nybyggnadskraven.

Vi anser vidare att det är viktigt att inte koppla beräkningsmetoden för en byggnads energiprestanda närmare till de europeiska standarder som finns på området då de i flera delar inte är skrivna utifrån en svensk energisystemkontext. Det finns också ett problem med legal kodifiering av standarder då de inte tas fram i en demokratisk process. Det är heller inte i linje med arbetet inom Boverket med möjligheternas byggregler där inriktningen är att gå ifrån direkt kopplingar till standarder, även i energikapitlet, som planeras träda i kraft under 2024.

Bilaga 3 krav på nollutsläpps-byggnader och beräkning av livscykel GWP-potential

Vi anser att detaljkraven nollutsläppsbyggnader behöver ha en mer teknikneutral utformning och inte särskilt bör favorisera energilösningar inom byggnadens tomtgräns eller inom så kallade energigemenskaper. Kraven bör exempelvis tillåta köpt el från det omkringliggande energisystemet. Vi anser att det är en olycklig utveckling att formuleringen av energikraven görs än mer energitillförsel-orienterade, då det dessutom föreslås parallell lagstiftning om att vidga ETS till byggnadsuppvärmning samt revidering av förnybartdirektivet där det föreslås ambitiösa klimatomställningskrav och krav på ökad andel förnybar energi.

Det är dock positivt att det finns ansatser till en teknikneutral inriktning i att definitionen på nollutsläpps-byggnader även omfattar förnybar och återvunnen energi från fjärrvärme.

Kravnivåerna som föreslås för de nordiska länderna ligger i linje med de svenska energikravsnivåer som tillämpas i dag. Det är dock mycket svårt att bedöma de faktiska konsekvenserna av kravnivåerna eftersom det saknas information om många beräkningsdetaljer som t.ex. ventilationstillägg, klimatskalskrav m.m. Vi anser dock att det är viktigt att det behålls nationell rådighet över sådana detaljregler. Vi anser inte att EU-kommissionen bör få mandat att ta fram ytterligare delegerade akter då de riskerar bli illa anpassade för svenska förhållanden eftersom det svenska energisystemet skiljer sig så mycket åt jämfört med övriga EU.

Vidare behöver det beaktas att småhus behöver ha anpassade energikrav för att ta hänsyn till formfaktorer där vi i dag har tre kategorier av energikravsnivåer baserat på yta i Boverkets byggregler. Direktivförslaget skulle behöva differentiera kraven för bostadshus för att möjliggöra anpassade krav för småhus.

Bilaga 5 Innehåll i energideklarationen

P. 1 Vi ifrågasätter att inkludera förnybartandel i energideklarationen då detta är en andel som skiljer sig år för år. Om kravet ändå kvarstår föreslår vi även att spillvärmeandel ska redovisas för att kravet ska vara i linje med förnybartdirektivet där andel förnybart och spillvärme hanteras likvärdigt liksom definitionen av "effektiv fjärrvärme och fjärrkyla" enligt energieffektiviserings-

direktivet. Förslaget innebär en dubbelreglering i förhållande till de informationskrav som införs i fjärrvärmelagen respektive den föreslagna nya fjärrkylelagen där krav på att ange bränslemix och andel förnybar energi följer av EU:s revideringar av energieffektiviserings- respektive förnybartdirektiven (art. 24.1) som beslutades 2018.

Åsa Pettersson

VD, Energiföretagen Sverige

Erik Thornström

Ansvarig skatter, styrmedel,
energianvändning och resurseffektivitet